

KÄSKKIRI

31.01.2024 nr 17

Turisminõudluse suurendamise toetamiseks antud toetuse osalise tagasinõude otsus

1. Õiguslik regulatsioon ja tuvastatud asjaolud

1.1. Ettevõtlusministri 02.07.2015. a käskkirjaga nr 15-0186 „Toetuse andmise tingimused turisminõudluse suurendamise toetamiseks“ kehtestati toetuse andmise tingimused turisminõudluse suurendamise toetamiseks (edaspidi *toetusskeem*). Toetusskeemi punkti 6.2 kohaselt on tegevuste elluvijaks perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS2014_2020*) § 16 lõike 1 punkti 1 ja lõike 4 mõistes Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus (edaspidi *EIS*). Toetusskeemi punkti 2.1 alusel viib EIS ellu alategevust „Eesti kui reisisihi tuntuse suurendamine“ (edaspidi *projekt*), mille number struktuurifondide operatiivsüsteemis on 2014-2020.5.01.16-0175. Projekti rahastamise määr on 100%. Projekti rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondist ning riigieelarve vahenditest. Projekti abikõlblikkuse periood on 1. jaanuar 2015 kuni 31. detsember 2023.

Vabariigi Valitsuse 21.12.2023. a korraldusega nr 304 kinnitatud „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ järgi on toetusskeemi rakendusüksusteks EIS ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *MKM*) ning rakendusasutuseks MKM. Ettevõtlusministri ning majandus- ja taristuministri 30.10.2015. a käskkirja nr 1.1-1/15-0342 „Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tööprotseduuride kirjelduse kinnitamine perioodiks 2014–2020“ (edaspidi *TPK*) punkti 7 järgi võtab rakendusasutus MKM endale rakendusüksuse EIS funktsiooni toetuse tagasinõudmise otsuse tegemisel, kui EIS on toetuse saaja, et tagada rakendusüksuse kohustuste lahusus. Rahandusministri 07.11.2016. a käskkirjaga nr 225 „Loa andmine rakendusüksuse ülesannete täitmiseks“ on MKMile antud õigus täita rakendusüksuse funktsiooni TPKs sätestatud juhtudel.

1.2. 08.12.2023. a informeeris EISi järelevalve- ja vastavusosakond MKMi võimalikust struktuurifondide teavitushõuete rikkumisest projekti raames hangitud telesaadete puhul. Lisaks informeeris 05.01.2024. a EISi järelevalve- ja vastavusosakond MKMi projekti tegevuse käigus 2023. aasta jooksul teenitud tuludest. Projekti tuludeks olid ettevõtjate osalustasud erinevatel programmi raames korraldatud õppereisidel, koolitustel ja välismessidel osalemise eest. Kokku oli projektis tulusid 12 600 eurot.

1.3. EIS sõlmis 22.06.2022. Dars Consulting Ltd-ga lepingu nr DS-3417. Lepingu sisuks oli

telereklaami tootmine ning Eestit tutvustavate temaatiliste lõikude tootmine BBC saatesse „Travel Show“. Telesaade on vaadatav BBC World News Youtube'i kanalis alates 24.05.2022. Vastavalt lepingule oli telereklaami tootmise maksumus 35 000 USD ning telesaatesse lõikude tootmise maksumus 165 000 USD. Lepingu kogumaksumus oli 200 000 USD. Lepingu alusel valminud telereklaamile oli lisatud nõuetekohane struktuurifondide logo. Telesaate salvestusele ei ole lisatud nõuetekohast struktuurifondide logo.

EIS on kasutanud talle eraldatud struktuuritoetust lepinguga seotud 01.09.2022. a arve nr DS-3417-2 tasumiseks. Arve kogumaksumus 100 000 USD ehk 119 952,02 eurot. Arve kirjelduse järgi oli selle sisuks lepingu järgne teine osamakse. Arvel ei olnud eristatud, et see oleks seotud mõne kindla lepingu järgse tegevusega.

Toetuse väljamaksmise käigus on EIS vähendanud arve nr DS-3417-2 osas väljamaksmisele kuuluvat summat 3% võrra antud arvete maksumusest. Kokku on väljamaksmisele kuuluvat summat vähendatud 3598,53 euro võrra.

1.4. Toetusskeemi punkti 6.6.1 järgi ei ole projekti rahastamisel arvestatud tulude teenimisega. Sama punkti järgi koosneb projekti elluviimise kogukulude eelarve 36 471 436 eurot 100% ulatuses abikõlblikest kuludest.

2. MKMi seisukoht

2.1. STS2014_2020 § 24 punkti 16 järgi peab toetuse saaja tagama teavituskohustuste täitmise, sh ka asjakohase Euroopa struktuurifondidele viitava logo kasutamise.

2.2. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 01.09.2014. a määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 21 lõikele 4 nõutakse toetuse saajal tagasi kuni 3% teavitusreeglite rikkumisega seotud toetusest, kui tagantjärgi ei ole võimalik teavitusreegleid täita.

2.3. Telesaade on avalikkusele vaadatav olnud juba vähemalt 7 kuud ning tagantjärgi ei ole enam võimalik täita teavitusreegleid. Sellest tulenevalt tuleb punktis 1.3 toodud kulude osas vormistada 3% suurune tagasinõue. Arve nr DS-3417-2 maksumusest 119 952,02 eurot moodustab 3% suurune osa 3598,56 eurot.

2.4. STS2014_2020 § 48 lõike 3 järgi võib tagasi nõutavat toetust tasaarveldada sama projekti raames väljamaksmisele kuuluva toetusega. Arve nr DS-3417-2 osas abikõlbliku summa vähendamiseks on tasaarveldus tehtud summas 3598,53 ning tasaarveldus on veel tegemata summas 0,03 eurot. Tasaarveldamata osa 0,03 eurot tuleb EISil samuti tagastada.

2.5. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17.12.2013. a määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006, (edaspidi *ühissätete määrus*) artikli 61 lõige 1 määratleb puhastulu rahavoona, mis tekib kasutajate poolt tegevusega seotud kaupade või teenuste eest tasumisel tehtavatest otsemaksetest. Näiteks kasutajate poolt taristu kasutamise eest vahetult makstavad tasud, maa või hoonete müügi või rentimise või teenuste eest makstavad tasud, millest on maha arvatud antud perioodi vältel kantud tegevuskulud ja lühikese kasutusajaga varustuse asenduskulud.

2.6. STS2014_2020 § 45 lõike 1 punkti 7 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks, kui toetuse saaja teenib ühissätete määruse artikli 61 tähenduses abikõlblikest kuludest mahaarvamisele kuuluvat puhastulu.

2.7. Ühendmääruse § 5 lõike 6 järgi tuleb projekti elluviimisel teenitud puhastulu maha arvata väljamakstavast toetusest juhul, kui projekti abikõlblikud kulud ületavad enne puhastulu mahaarvamist 100 000 eurot ning tulud on teenitud abikõlblikkuse perioodil.

2.8. Toetusskeemi punkti 6.5.2 järgi kohaldatakse olukorras, kus elluviija teenib projekti elluviimise käigus puhastulu, ühendmääruse § 5 lõikes 6 sätestatud tingimusi.

2.9. Käesoleva käskkirja punktis 1.2 toodud tulud on teenitud projekti tegevusega osutatud teenuse eest. Seega on tegemist ühissätete määruse artikkel 61 lõike 1 mõistes rahavooga, mis on tekkinud kasutajate poolt tegevusega seotud kaupade või teenuste eest tasumisel tehtavatest otsemaksetest. Punktis 1.2 toodud tulud on teenitud projekti abikõlblikkuse perioodil ning punktis 1.3 kirjeldatud reisisihi projekti ja turismiinfo projekti abikõlblikud kulud enne puhastulu mahaarvamist ületavad 100 000 eurot. Seega kohaldub ühendmääruse § 5 lõige 6.

2.10. MKM on eespool toodut arvestades kohustatud arvestama projektile makstavast toetusest maha teenitud puhastulu.

2.11. Rahandusministeerium on 2015. aastal avaldanud juhendi „Tulu teenivate projektide juhend programmiperioodil 2014–2020“ (edaspidi *juhend*). Juhend annab rakendusüksustele täpsemad juhised tulu teenimise kaasuste lahendamiseks. Juhendi punkti 8 järgi käsitletakse igasugust tulu puhastuluna, kui tulu on teenitud projekti elluviimise ajal ja kõik projekti kulud on abikõlblikud. STS2014_2020s ja ühendmääruses ei ole puhastulu mõistet defineeritud.

2.12. Toetusskeemi punkti 6.6.1 järgi rahastatakse projekti tegevusi 100% ulatuses struktuuritoetusest. EIS ise ei kanna projektide elluviimisega seotud kulusid. See tähendab, et võttes arvesse juhendi punkti 8, ei teki EISil ühissätete määruse artikkel 61 lõike 1 mõistes kulusid, mida tuleb maha arvestada teenitud tulust.

Seega on kogu EIS teenitud tulu puhastulu ühissätete määruse artikkel 61 lõike 1 mõistes, mis kuulub STS2014_2020 § 45 lõike 1 punkt 7 ja ühendmääruse § 5 lõike 6 alusel abikõlblikest kuludest mahaarvamisele.

2.13. Haldusmenetluse seaduse § 40 alusel võimaldas MKM EISil esitada käskkirjale vastuväited. EIS ei esitanud vastuväiteid.

2.14. STS § 46 lõike 3 järgi tuleb toetuse tagasinõudmise korral vähendada proportsionaalselt ka toetuse rahastamise otsuses määratud toetuse ulatust. Punktis 1.3 kirjeldatud tasaarveldamise osas ei ole seda veel tehtud.

3. Otsus

3.1. Võttes arvesse tuvastatud asjaolusid ja lähtudes STS2014_2020 § 45 lõike 1 punktidest 3 ja 7, § 46 lõikest 3, § 47 lõikest 2 § 48 lõikest 1 ning ühendmääruse § 5 lõikest 6 ja § 21 lõikest 4, kohustub EIS:

3.1.1. tagastama projekti osas väljamakstud toetuse 12 600,03 eurot Rahandusministeeriumi

kontole nr EE 93 2200 2210 2377 8606, märkides viitenumbriks 2800082925;

3.1.2. tagasinõutava toetuse tasuma 60 kalendripäeva jooksul tagasinõudmise otsuse kättesaamise päevast arvates;

3.1.3. vähendama projekti eelarvet tagasinõutud toetuse 12 600,03 euro ning tasaarveldatud toetuse 3598,53 euro võrra, kokku 16 198,56 eurot.

Vastavalt STS2014_2020 § 48 lõikele 3 võib EIS toetuse tagasimaksmise kohustuse tasaarveldada EISi poolt väljamaksmiseks ettevalmistatava projekti maksetaotlusega ning vähendada maksetaotluses taotletavat summat tagasinõutava toetuse võrra, arvestades maksetaotluses sätestatud Euroopa Regionaalarengu Fondi ning riigieelarve vahendite proportsiooni. Tasaarvelduse tegemisega loetakse toetus tagastatuks. Tasaarvelduse tegemise tähtaeg on 60 kalendripäeva tagasinõudmise otsuse kättesaamisest alates.

4. Käesolevat käskkirja on võimalik vaidlustada vastavalt STS2014_2020 §-le 51, esitades vaide MKMile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Riisalo

majandus- ja infotehnoloogiaminister